

Analizy & Opinie

Na szczególnie duże ryzyko narażeni są przedsiębiorcy, którzy zostaną pozwani przez banki w związku z niewywiązaniem się z umów opcji walutowych.

Wprawdzie banki mogą korzystać z innych instrumentów, w tym bankowego tytułu egzekucyjnego, wydaję się jednak, że korzystanie z tej możliwości w odniesieniu do opcji walutowych będzie stosowane bardzo rozważnie. Szczególnie w świetle dyskusowanych obecnie zmian legislacyjnych oraz podnoszonych niekiedy przez firmy zarzutów braku udzielania im należytych i pełnych informacji w sprawie kontraktów opcji.

Zasadniczym argumentem, który zdaniem Trybunału Konstytucyjnego zdecydował o uznaniu bankowych tytułów egzekucyjnych za zgodne z konstytucją (wyrok TK z 26 stycznia 2005 r., sygn. akt P 10/04), jest obowiązek udzielania rzetelnej, uczciwej i wyczerpującej informacji o czynności bankowej, z którą jest związany bankowy tytuł egzekucyjny. Trybunał stwierdził, że jedynie odpowiedni, rzetelny sposób realizacji tego obowiązku, zakres jakości udzielanych przy zawieraniu umowy informacji, może być traktowany jako swoiste skompensowanie uprzywilejowanej pozycji instytucji finansowej, wyrażającej się możliwością stosowania bankowego tytułu egzekucyjnego. Nadto wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego nie jest równoznaczne z przyjęciem, że sprawa uzyskała status powagi rzeczy osądzonej i nie dotycząco również korzystne jak wobec działań sądowych zasady związane z biegiem terminu przedawnienia.

Banki mogą się zatem decydować na wszczynanie procesów sądowych. Spór dotyczący opcji będzie rozstrzygany w ramach postępowania w sprawach gospodarczych. W związku z rygorystyczną zasadą prekluzji dowodowej pozwani będą mieli tylko dwa tygodnie na przedstawienie odpowiedzi na pozew (zarzutów/sprzeciwu wobec nakazu zapłaty), zawierającej wszystkie wnioski, kontrarzuty oraz dowody na ich poparcie.

Zarzuty formalne i merytoryczne

W skomplikowanych i złożonych sprawach dotyczących opcji to zbyt mało czasu, by nalezyć przygotować się do procesu. Przedsiębiorcy, których dotyczy problem, powinni odpowiednio wcześniej przygotować strategię procesową i środki obrony. Odpowiedź na pozew (zarzuty, sprzeciw) uzależniona jest od konkretnego, stanu faktycznego. Jednakże analiza dokumentacji transakcyjnej banków oraz okoliczności, w jakich zawierano umowę, pozwalają na sformułowanie kilku ogólnych tez odnoszących się do sposobu przygotowania i prowadzenia procesu.

W odpowiedzi na pozew mogą znaleźć się zarzuty procesowe oraz merytoryczne.

Jeśli chodzi o te pierwsze,

Piotr Kochański, Radosław Pośnik | Pozwani przez banki przedsiębiorcy będą mieli tylko dwa tygodnie na przygotowanie procesu – zwracają uwagę adwokat oraz aplikant adwokacki, obaj z Kancelarii Kochański i Wspólnicy

Opcje walutowe: jak się bronić przed pozwami banków

warto zbadać spełnienie warunków formalnych wniesionego pozwu, szczególnie sposób obliczenia opłaty, prawidłowość umocowania przedstawiciela banku, właściwość sądu, uprzednie wezwania przedsiębiorcy do dobrowolnego spełnienia świadczenia czy próby wyjaśnienia spornych kwestii w drodze rokowań.

Spśród merytorycznych warto rozważyć podniesienie zarzutu naruszenia zasad współzycia społecznego z art. 5 kodeksu cywilnego. Ten zarzut może być uzasadniony, zwłaszcza gdy przedsiębiorca zawarł kontrakt opcyjny w celu zabezpieczenia działalności gospodarczej od ryzyka kursowego.

Sąd Najwyższy w swoich orzeczeniach uwzględnił zarzut naruszenia zasad współzycia społecznego nawet w obrocie profesjonalnym. Nie powinno bowiem brać się tu pod uwagę uproszczonego porównania przedsiębiorca – przedsiębiorca, lecz raczej fakt, że w tym wypadku zachodzi relacja specjalista – niespecjalista, tj. relacja między wysoko profesjonalnym podmiotem – instytucją finansową – a nieprofesjonalnym klientem (tak Trybunał Konstytucyjny w powołanym wyroku z 26 stycznia 2005 r.).

Trzeba jednak wskazać konkretne zasady współzycia społecznego, jakie zostaną naruszone wskutek uwzględnienia powództwa banku. Nie wystarczy ogólne, lakoniczne powołanie się na naruszenie tych zasad (tak Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z 31 maja 2006 r., sygn. akt IV CSK 149/05).

W skrajnych wypadkach, w których przedstawiciele banków nierzetelnie informowali firmę o rzeczywistym charakterze umowy, zasadny może się okazać zarzut błędu, w tym jego kwalifikowanej postaci – pod-

stepu. Podniesienie takiego zarzutu wymaga jednak wcześniejszego uchylenia się od czynności prawnej zawartej pod wpływem tej wady poprzez doreczenie bankowi stosownego oświadczenia. Przedsiębiorca ma na to rok od daty, w której dowiedział się o błędzie. W praktyce początek terminu może się rozpocząć od dnia, w którym przedsiębiorca dowiedział się, że informacje przekazane przez przedstawiciela banku nie są zgodne z rzeczywistością. Kopia oświadczenia powinna zostać załączona do pisma procesowego wraz z dowodem jej doreczenia stronie przeciwej.

Skutecznym zarzutem może się okazać nienależyta reprezentacja przedsiębiorcy przy zawarciu umowy zarówno w sytuacji zawarcia jej przez osobę działającą bez należytego umocowania, jak i z przekroczeniem jego zakresu.

Ważne jest, by odpowiednio wcześniej przygotować dowody, które będą potrzebne do ewentualnego procesu. Warto tu wskazać w szczególności na oferty i materiały reklamowe banku, wymieniane między bankiem a przedsiębiorcą wiadomości e-mail dotyczące umowy, świadków, którzy braли udział w ustalaniu warunków kontraktu lub byli obecni przy wyjaśnianiu przez przedstawiciela banku ryzyka i korzyści płynących z umowy.

Zasadny wydaję się również wniosek o powołanie biegłego lub biegłych, którzy mogliby procesowo potwierdzić brak ekwiwalentności świadczeń i sposobu rozdzielenia ryzyka z ekonomicznego punktu widzenia.

Zabezpieczenie, zawieszenie

W postępowaniu wszczętym przez bank powództwo wza-

powództwem. Jednocześnie oparcie strategii procesowej na tym przepisie wydaje się jednym z lepszych merytorycznych środków obrony przed zadaniami realizacji wierzytelności banku, szczególnie z opcji rozliczanej w formie dostawnej. W takiej sytuacji, by nie tracić korzyści, które mogą być z tym związane, przedsiębiorca powinien rozważyć wszczęcie odrębnego powództwa, obejmującego m.in. wniosek o party na powołany przepis prawa. To powództwo powinno zostać połączone z wnioskiem o zabezpieczenie roszczenia poprzez zawieszenie postępowania w sprawie wszczętej przez bank. Jednocześnie przed sądem rozstrzygającym pozew banku przedsiębiorca powinien wnieść o zawieszenie postępowania z uwagi na sprawę wszczętą przeciwko bankowi, gdyż rozstrzygnięcie tej drugiej będzie miało znaczenie dla powództwa banku o zapłatę.

Czekając na rozstrzygnięcie sądu

W tzw. międzyczasie przedsiębiorca nie powinien rezygnować z alternatywnych metod rozwiązania sporu. W szczególności wskazane jest podjęcie prób załatwienia sprawy na drodze negocjacji lub mediacji prowadzonych z bankiem. Biorąc pod uwagę, że długotrwały i żmudny proces będzie uciążliwy dla obu stron, warto wziąć pod uwagę zakończenie sprawy bez czekania na rozstrzygnięcie sądu. Może się jednak okazać, że dopiero w toku procesów sądowych, czy też właśnie dzięki nim, obie strony dojrzą do decyzji o takim akurat sposobie zamknięcia sprawy. ■

REKLAMA 0552207/A/PARUM

PKO BANK POLSKI
SPÓŁKA AKCYJNA

POWSZECHNA KASA OSZCZĘDNOŚCI
BANK POLSKI SPÓŁKA AKCYJNA
DEPARTAMENT ZAKUPÓW
ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa

O G Ł A S Z A

przetarg
na zakup i dostawę kopert bezpiecznych
dla PKO BP S.A.

Szczegółowe informacje i pliki dotyczące niniejszego przetargu są do pobrania na stronie internetowej Banku: www.pkobp.pl odnośnik „przetargi i licytacje”.

Przedmiotem zamówienia jest zakup i dostawa kopert bezpiecznych dla PKO BP S.A.

Oferty należy złożyć na adres:
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna
ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa
Departament Zakupów Logistycznych i Kontraktów (pokój 03-1.05)

Termin składania ofert upływa w dniu 12.03.2009 r. o godz. 12.00.

Bank zastrzega sobie prawo do swobodnego wyboru oferentów, odstąpienia od przetargu lub unieważnienia go bez podania przyczyn.